

SADRŽAJ

1. UVOD U KRONIČNE RANE

1.1. Povijesni razvoj liječenja kroničnih rana	16
1.2. Zdravstveni i psihosocijalni aspekti kroničnih rana	18
1.3. Kronične rane kao javnozdravstveni problem	19

2. PREVENCIJA KRONIČNIH RANA

2.1. Prevencija kroničnih rana	22
2.2. Prevencija venskog ulkusa	22
2.3. Prevencija dekubitusa	22
2.4. Prevencija dijabetičkog ulkusa	24
2.5. Prevencija arterijskog ulkusa	24

3. ANATOMIJA I PATOFIZIOLOGIJA

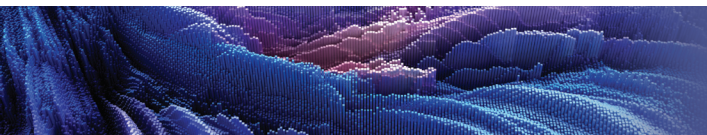
3.1. Anatomija i fiziologija kože	28
3.2. Proces normalnog cijeljenja rane	30
3.3. Poremećaji cijeljenja rane (patofiziologija cijeljenja rane)	31

4. DIJAGNOSTIČKI POSTUPCI KOD KRONIČNIH RANA

4.1. Dijagnostički postupci kod kroničnih rana	36
4.2. Anamneza i fizikalni pregled bolesnika	36
4.3. Laboratorijske pretrage	37
4.3.1. Mikrobiološke pretrage	37
4.4. Radiološke pretrage	37
4.4.1. Neinvazivne radiološke pretrage - ultrazvučne pretrage	38
4.4.2. Invazivne radiološke pretrage	38

5. LIJEČENJE KRONIČNIH RANA

5.1. Previjanje kronične rane	40
5.2. Potporne obloge u liječenju kroničnih rana	47
5.2.1. Prednost lokalnog liječenja suvremenim potpornim oblogama	48

5.2.2.	Suvremene potporne obloge	50
5.2.3.	Karakteristike idealne obloge za rane	56
5.3.	Terapija negativnim tlakom	57
5.4.	Hiperbarična oksigenoterapija (HBOT) u liječenju kronične rane	60
5.5.	Kirurški i rekonstruktivni zahvati	61
5.5.1.	Postoperacijska njega	62

6. ZDRAVSTVENA NJEGA BOLESNIKA S KRONIČNOM RANOM

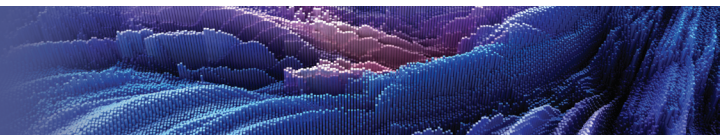
6.1.	Sestrinstvo	64
6.2.	Tko je medicinska sestra	64
6.3.	Uloga medicinske sestre	65
6.4.	Medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege u timu za liječenje kroničnih rana	66
6.5.	Sestrinska dokumentacija	69
6.5.1.	Značajke sestrinske dokumentacije	70
6.5.2.	Suvremena sestrinska dokumentacija	70
6.6.	Zakonska regulativa	72
6.7.	Sestrinska dokumentacija u bolesnika s kroničnim ranama	72
6.8.	Zdravstvena njega bolesnika s kroničnom ranom	73
6.8.1.	Holistički pristup bolesniku	76

7. PREHRANA I HIDRACIJA BOLESNIKA S KRONIČNOM RANOM

7.1.	Uvod	78
7.2.	Hrana i zdravlje	79
7.2.1.	Potrebe organizma za hranom i hranjivim tvarima	79
7.3.	Gladovanje i malnutricija	82
7.3.1.	Kako utvrditi težinu stupnja izgladnelosti?	83
7.3.2.	Teški oblik PEM-a	83
7.4.	Uloga prehrane u cijeljenju kronične rane	84
7.5.	Važnost prehrane u prevenciji i liječenju kroničnih rana	84
7.6.	Prehrana bolesnika s kroničnom ranom	85

8. DEKUBITUS

8.1.	Dekubitus	88
8.2.	Patofiziologija dekubitusa	89

8.3.	Klasifikacija dekubitusa	90
8.3.1.	Klasifikacija dekubitusa prema NPUAP-u	93
8.4.	Čimbenici rizika u razvoju dekubitusa	94
8.5.	Ljestvice za procjenu rizika za nastanak dekubitusa	95
8.5.1.	Bradenova ljestvica	95
8.5.2.	Knollova i Nortonova ljestvica	97
8.6.	Profilaksa dekubitalnog ulkusa	98
8.6.1.	Redukcija pritiska	98
8.6.2.	Skraćivanje vremena pritiska na kritičnu zonu	100
8.6.3.	Povećanje tolerancije na ishemiju	100
8.7.	Procjena nutritivnog statusa	101
8.8.	Dijagnostički postupci u bolesnika s dekubitusom	103
8.9.	Liječenje dekubitusa	104
8.9.1.	Previjanje dekubitalne rane	104
8.9.2.	Potporne obloge u tretiranju dekubitusa	105
8.9.3.	Primjena NPWT-a u liječenju dekubitusa	106
8.9.4.	Kirurški i rekonstruktivni postupci u liječenju dekubitusa	107
8.10.	Prehrana bolesnika s dekubitusom	107
8.11.	Zdravstvena njega bolesnika s dekubitusom	107
8.11.1.	Zadaće sestre u prevenciji dekubitusa	107
8.11.2.	Zdravstvena njega bolesnika s dekubitusom	113

9. POTKOLJENIČNI ULKUS

9.1.	Potkoljениčni ulkus	118
9.2.	Venski ulkus	118
9.2.1.	Čimbenici rizika	119
9.2.2.	Podjela venskih ulceracija	119
9.3.	Arterijski ulkus	121
9.4.	Etiologija i patogeneza potkoljениčnog ulkusa	123
9.4.1.	Etiologija potkoljениčnog ulkusa	123
9.4.2.	Patofiziologija potkoljениčnog ulkusa	123
9.5.	Klasifikacija potkoljениčnog ulkusa	124
9.6.	Čimbenici rizika za nastanak potkoljениčnog ulkusa	125
9.7.	Prevencija potkoljениčnog ulkusa	126
9.8.	Dijagnostički postupci u bolesnika s potkoljениčnim ulkusom	128
9.9.	Liječenje potkoljениčnog ulkusa	130
9.9.1.	Potporne obloge	130
9.10.	Terapija negativnim tlakom	132

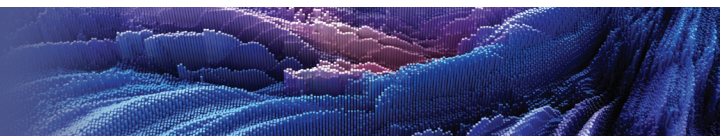
9.11. Hiperbarična oksigenoterapija (HBOT)	135
9.12. Kirurško liječenje	135
9.12.1. Debridement	135
9.13. Prehrana bolesnika s kroničnim ulkusom	138
9.14. Zdravstvena njega bolesnika s potkoljениčnim ulkusom	138

10. DIJABETIČKO STOPALO

10.1. Dijabetičko stopalo	142
10.2. Etiologija dijabetičkog stopala	143
10.3. Patofiziologija dijabetičkog stopala	143
10.4. Prevencija dijabetičkog stopala	145
10.4.1. Primarna prevencija razvoja dijabetičkog stopala	145
10.4.2. Sekundarna prevencija dijabetičkog stopala	148
10.4.3. Tercijarna prevencija dijabetičkog stopala	149
10.5. Dijagnostički postupci u bolesnika s dijabetičkim stopalom	151
10.5.1. Anamneza	151
10.5.2. Klinički pregled	152
10.5.3. Dijagnostički postupci	152
10.6. Liječenje dijabetičkog ulkusa	154
10.6.1. Konzervativno liječenje	154
10.6.2. Kirurško liječenje dijabetičkog stopala	155
10.7. Zdravstvena njega bolesnika s amputacijom ekstremiteta	156
10.7.1. Priprema bolesnika za amputaciju ekstremiteta	156
10.8. Suportivne obloge u liječenju dijabetičkog stopala	155
10.9. Uloga medicinske sestre opće njege/medicinskog tehničara opće njege u prevenciji i liječenju dijabetičkog stopala	162
10.9.1. Edukacija bolesnika	163
10.9.2. Što bolesnike treba naučiti?	166
10.9.3. Postupci kod previjanja rane	168
10.10. International Working Group of the Diabetic Foot (IWGDF) – Međunarodna radna skupina za dijabetičko stopalo	168

11. OPEKLINE

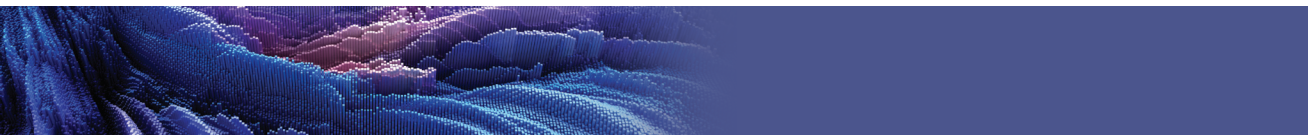
11.1. Opeklina	172
11.2. Povijesni pregled liječenja opeklina	172

11.3. Etiologija i patofiziologija opekline	175
11.4. Patofiziologija opekline	176
11.4.1. Hemodinamski poremećaji	176
11.4.2. Metabolički poremećaji	177
11.5. Klinička slika opekline	177
11.6. Dijagnostički postupci u bolesnika s opeklinama	179
11.7. Liječenje opekline	179
11.8. Zdravstvena njega bolesnika s opeklinama	180
11.9. Psihološka podrška bolesnika s opeklinama	183

12. ATIPIČNE RANE

12.1. Atipične rane	186
12.2. Autoimune bolesti	187
12.2.1. Pemphigoid bullosus	187
12.2.2. Pemphigus vulgaris	187
12.2.3. Lupus profundus (lupus paniculitis)	187
12.3. Infektivne bolesti	188
12.3.1. Ecthyma	188
12.3.2. Erysipel	188
12.3.3. Nekrotizirajući fasciitis	188
12.3.4. Leishmaniasis cutis	189
12.3.5. Tuberculosis cutis	189
12.4. Bolesti krvnih žila i vaskulopatije	190
12.4.1. Leukocitoklastični vaskulitis	190
12.4.2. Wegenerova granulomatoza	190
12.5. Metaboličke bolesti	190
12.5.1. Lipoidna nekrobioza	190
12.6. Maligne bolesti	190
12.6.1. Bazocelularni karcinom (bazaliom)	190
12.6.2. Planocelularni karcinom (spinaliom)	191
12.6.3. Melanom	191
12.7. Dermatitis artefacta	191
12.8. Reakcije na lijekove	192
12.9. Ostale bolesti koje mogu dovesti do pojave kroničnih rana	192
12.9.1. Pyoderma gangrenosum	192
12.10. Zdravstvena njega bolesnika s atipičnom ranom	193

13. INFEKCIJE

13.1. Infekcija	196
13.2. Bolničke infekcije	197
13.2.1. Zdravstvena njega i bolničke infekcije	197
13.3. Najčešći uzročnici bolničkih infekcija	198
13.4. Uvjeti prijenosa uzročnika i pojave infekcije	199
13.5. Opće mjere sprječavanja bolničkih infekcija	199
13.6. Povjerenstvo za bolničke infekcije i praćenje bolničkih infekcija	202
13. 7. Najčešći uzročnici infekcije kronične rane	203
13.8. Indikacije za antibiotsku terapiju	203
Dodatak	205
Literatura	213
Fotografije	217
Kazalo	219

